

[Winther.]

være tale om en helt ny form for energiforsyning, som vil kræve en omfattende organisation og meget store investeringer. Indførelse af gas som energikilde vil bl. a. kræve etablering af et hovedledningssystem til transport af gassen fra landingsstederne ud til de gasfordelingsselskaber, der skal forestå den videre distribution eller direkte udnyttelse. Jeg tænker her på fjernvarmecentraler, kraftværker o. lign. Det vil være naturligt, at hele denne udbygning af forsyningsnettet foretages af en central, landsomfattende organisation, der kan være ansvarlig for købet af gassen såvel som for udbygningen af fordelingsnettet, og det vil også være naturligt, at staten sikrer sig en tilfredsstillende indflydelse på et selskab af denne karakter. Så langt kan jeg for så vidt være enig med forslagsstillerne.

Jeg kan derimod absolut ikke være enig i, at spørgsmålet om løsningen af problemet med distributionen af gas skulle kunne motivere oprettelse af et statsligt olieselskab. For det første vil jeg rent principielt sige, at vi i det konservative folkeparti ikke ser det som en opgave at oprette statsforetagender, der skal konkurrere med det private erhvervsliv, og vi nærer ingen tiltro til, at et sådant foretagende skulle være i stand til at løse opgaverne bedre og mere effektivt.

I begrundelsen for forslaget anføres dernæst, at priserne på det danske marked på olieprodukter er uægte. Jeg vil gerne spørge: i forhold til hvad? Hverken ved denne lejlighed eller ved tidligere drøftelser her i tinget er der fremkommet oplysninger, der viser, at priserne på olieprodukter her i landet er højere end andre steder, måske endda tværtimod.

Hvis det i debatten her i dag i øvrigt kunne lykkes at få rammet en pæl igennem den, jeg fristes næsten til at sige bevidste misforståelse, som forslagsstillerne giver udtryk for, nemlig at de store olieselskaber ensidigt kan fastsætte deres kalkulationspriser, ville meget være opnået. Forholdet er nemlig det, at priserne kontrolleres af mo-

nopoltilsynet på basis af verdensmarkedsprisen og ikke på basis af kostprisen i Danmark. Dette har tidligere været ganske klart påvist i tinget. Men jeg forstår, at dette faktum er så generende for logikken og argumentationen i forslaget, at man foretrækker at foregive, at man er uvidende om dette forhold.

Hvis man så endda med forslaget tilstræbte, at statselskabet skulle indgå i lige og fair konkurrence med de bestående selskaber, så kunne man måske endda forstå argumentationen, dog uden at være enig i den. Men det fremgår jo helt klart af forslaget, at det, der tilstræbes, er et faktisk statsmonopol. Jeg skal tillade mig at gennemgå de enkelte punkter i forslaget, der viser dette.

For det første skulle selskabet importere og oplagre olie og olieprodukter fortrinsvis med lavt indhold af forureningsstoffer. Dette lyder særdeles besnærende i en tid med forureningsdebat, men motiverer ikke et statsligt olieselskab. Der findes andre måder at angive retningslinjer for det tilladelige indhold af svovl i olie på.

For det andet skulle selskabet forsyne statsbanerne, forsvaret og andre statslige virksomheder — altså et fuldstændigt monopol på leverancer til staten.

For det tredje skulle selskabet have fortrinsret på levering til kommuner — altså i praksis et monopol.

For det fjerde skulle selskabet udbygge forsyningssystemer til nye lufthavne og herefter varetage forsyningerne til disse — altså opbygningen af et fuldstændigt, fremtidigt monopol.

Bemærkningerne om, at selskabet skulle være bemyndiget til at tilbyde leverancer til kooperative selskaber og andre købere, hvad der så end dækker sig under denne upræcise formulering, forstår jeg således, at selskabet her skulle konkurrere direkte med de private selskaber. Som jeg tidligere har anført, betragter jeg ikke dette som en statsopgave.

Jeg må derfor konkludere, at jeg ikke finder nogen begrundelse for at vedtage det